

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 414/2016-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 21. júna 2016 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKČIA]
[REDAKČIA] Vietnamská socialistická republika, prechodne bytom [REDAKČIA], zastúpeného obchodnou spoločnosťou Advokátska kancelária VASIL, ŠIMONOVÍČ & partners, s. r. o., Kuzmányho 29, Košice, v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. Tomáš Šimonovič, pre namietané porušenie jeho základného práva na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života podľa čl. 19 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na slobodu pohybu a pobytu podľa čl. 23 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 10 Sža/40/2015 z 30. marca 2016 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKČIA] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

Odôvodnenie:

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 30. mája 2016 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ]
[REDAKOVANÉ] Vietnamská socialistická republika, prechodne bytom [REDAKOVANÉ]
[REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), pre namietané porušenie jeho základného práva na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života podľa čl. 19 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na slobodu pohybu a pobytu podľa čl. 23 ods. 1 ústavy, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 10 Sža/40/2015 z 30. marca 2016 (ďalej aj „napadnutý rozsudok“).

Zo sťažnosti a z k nej pripojených príloh vyplýva, že 22. augusta 2013 Prezídium Policajného zboru, Úrad hraničnej a cudzineckej polície, Riaditeľstvo hraničnej a cudzineckej polície Prešov, oddelenie cudzineckej polície Policajného zboru Košice (ďalej len „prvostupňový správny orgán“) začalo konanie vo veci zrušenia prechodného pobytu sťažovateľovi na území Slovenskej republiky, ktorý mu bol na základe jeho žiadosti o udelenie prechodného pobytu pre účely zamestnania podanej na Veľvyslanectve Slovenskej republiky v Bangkoku 7. októbra 2008 podľa § 20 (v tom čase účinného) zákona č. 48/2002 Z. z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 48/2002 Z. z.“) udelený do 30. júna 2014. K začatiu tohto konania prvostupňový správny orgán pristúpil po tom, ako zo svojej úradnej činnosti zistil viacero prípadov, „kedy boli žiadateľmi, resp. istou skupinou žiadateľov, predkladané falošné doklady o bezúhonnosti“, pričom opätovným preverením listinných dokumentov, ktoré sťažovateľ k žiadosti pripojil, formou odbornej expertízy zistil, že ním predložený „*trestný register Vietnamskej socialistickej republiky vydaný provinčnou justičnou správou Nghe An s evidenčným číslom [REDAKOVANÉ] zo dňa 22. 09. 2008*“

je falošný. V zmysle § 33 ods. 2 Správneho poriadku prvostupňový správny orgán pred vydaním meritórneho rozhodnutia umožnil sťažovateľovi vyjadriť sa k jeho podkladu i k spôsobu jeho zistenia, prípadne navrhnúť jeho doplnenie, v súvislosti s čím tento uviedol, že „nemal vedomosť o tom, že sa jedná o falošný výpis z registra trestov“. Zistenú skutočnosť prvostupňový správny orgán overil aj prostredníctvom Veľvyslanectva Slovenskej republiky v Hanoji, ktoré mu 30. decembra 2013 zaslalo nótu Ministerstva spravodlivosti Vietnamskej socialistickej republiky č. 857/CH-BTP z 2. decembra 2013, z ktorej vyplýva, že výpis z trestného registra pod už uvedeným číslom Správou spravodlivosti provincie Nghe An nebol vydaný, ako aj prostredníctvom Interpolu Hanoj, ktorý, vychádzajúc z jeho oznámenia z 2. decembra 2013 zistil, že kompetentné justičné orgány Vietnamskej socialistickej republiky nevydali žiadne oficiálne výpisy z registra trestov pre fyzické osoby, medzi ktoré patril aj sťažovateľ, pričom konštatoval, že „Vami zaslané dokumenty sú falošné“. Následne prvostupňový správny orgán rozhodnutím č. PPZ-HCP-PO6-KP-653-019/2014 z 1. júla 2014 z dôvodu zistenia skutočností, ktoré sú dôvodom na zamietnutie žiadosti o udelenie prechodného pobytu podľa § 33 ods. 4 písm. e) zákona č. 404/2011 Z. z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o pobyte cudzincov“), v zmysle § 36 ods. 1 písm. b) zákona o pobyte cudzincov zrušil prechodný pobyt sťažovateľa na území Slovenskej republiky. V odôvodnení svojho rozhodnutia prvostupňový správny orgán (okrem iného) uviedol, že „splnomocnená osoba k svojmu vyjadreniu nedoložila žiadny relevantný dôkaz, ktorý by spochybnil alebo vyvrátil podklady, ktoré ku konaniu obstaral správny orgán... Správny orgán pri vydávaní rozhodnutia o zrušení prechodného pobytu prihliadal aj na rodinný a súkromný život účastníka konania... Podľa vyjadrenia účastníka konania... a podľa materiálov cudzineckej evidencie, účastník konania je slobodný, na území Slovenskej republiky nemá žiadnym príbuzným v priamom rade, ktorí by boli závislí na jeho pomoci... Správny orgán má za to, že dôsledky zrušenia prechodného pobytu účastníka nie sú neprimerané dôvodu zrušenia prechodného pobytu... Vzhľadom na závažnosť konania účastníka konania, zrušenie jeho prechodného pobytu na území Slovenskej republiky nie je v rozpore s článkom 8 Dohovoru..., keďže správny orgán je povinný pri rozhodovaní prihliadať aj na verejný záujem, ktorý predstavuje všeobecné dobro spoločnosti, a ktorý má prednosť pred súkromným záujmom jednotlivca.“. Prvostupňový

správny orgán zároveň poukázal na to, že v priebehu uvedeného konania 14. apríla 2014 sťažovateľ požiadal o udelenie dlhodobého pobytu na území Slovenskej republiky, avšak toto konanie je prerušené do právoplatného rozhodnutia v konaní o zrušenie prechodného pobytu sťažovateľovi na území Slovenskej republiky.

Riaditeľstvo hraničnej a cudzineckej polície (ďalej len „druhostupňový správny orgán“) rozhodnutím č. PPZ-HCP-PO2-232-006/2014 zo 17. septembra 2014 rozhodnutie vydané prvostupňovým správnym orgánom potvrdilo a odvolanie sťažovateľa proti nemu zamietlo.

Dňa 20. novembra 2014 podal sťažovateľ Krajskému súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) žalobu, ktorou sa domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia druhostupňového správneho orgánu. Argumentoval pritom, že *„v rozhodnutí napadnutom žalobou absentuje primerané odôvodnenie a rozhodnutie len opisuje sled udalostí bez toho, aby sa žalovaný orgán náležite vysporiadal s jeho tvrdeniami predovšetkým vo vzťahu k otázke porušenia jeho práva na súkromný a rodinný život“*. Sťažovateľ uviedol, že *„nebol nikdy vo Vietnamskej socialistickej republike súdne trestaný, nikdy žiaden trestný čin nespáchal, preto nemohol predpokladať, že sporný výpis z registra trestov nie je pravý, lebo údaje v ňom boli správne a pravdivé“*. V tejto súvislosti navrhol *„vykonať dôkaz, aby pravosť výpisu z registra trestov overil správny orgán vo Vietname a aby bola preverená jeho bezúhonnosť, ktorá je nesporná“*. Sťažovateľ namietal aj to, že *„správny orgán... neskúmal otázku zavinenia žalobcu“* a že v konaní nesprávne aplikoval zákon o pobyte cudzincov, pretože podľa jeho názoru mal aplikovať zákon č. 48/2002 Z. z.

Krajský súd rozsudkom č. k. 14 Scud/19/2014-48 zo 14. júla 2015 žalobu sťažovateľa zamietol, keď na nariadenom pojednávaní po vypočutí účastníkov konania, oboznámení sa s obsahom administratívneho spisu a ostatným spisovým materiálom dospel k záveru, že táto nie je dôvodná. V odôvodnení svojho rozsudku pritom (okrem iného) uviedol:

„Vzhľadom na znenie zákonného ustanovenia § 36 ods. 6 písm. e) zákona č. 404/2011 Z. z. je zrejmé, že správny orgán vykonal dokazovanie v dostatočnom rozsahu, keďže dostatočne preukázal, že predložený doklad je falošný.

Žalobcovi, ani jeho splnomocnenému zástupcovi sa v priebehu správneho konania, ani v konaní na súde nepodarilo preukázať, že tento doklad je pravým dokladom a obsahom žaloby ani nebolo spochybnenie záveru odbornej expertízy, ktorá konštatovala, že predložený výpis z registra trestov je falošný.

Žalobca mal v správnom konaní zo strany správneho orgánu poskytnutý primeraný priestor na vyjadrenie sa k veci, na predkladanie dôkazov a návrhov...

Tento postup správneho orgánu vyplýva aj z logického výkladu znenia § 36 ods. 2 písm. b) zákona č. 404/2011, z ktorého je zrejmé, že je možné zrušiť prechodný pobyt, t. j. po jeho udelení, ak sa zistia skutočnosti, ktoré sú dôvodom na zamietnutie žiadosti, t. j. aj tie skutočnosti, ktoré sa zistia neskôr, ale existovali v čase, kedy bola žiadosť o prechodný pobyt podaná. Zákon v tomto prípade neustanovuje lehotu, dokiaľ je možné a kedy nie, preverovať skutočnosti, ktoré boli podkladom pre udelenie prechodného pobytu. Postup správneho orgánu v tomto smere tak nebol rozporný so zákonom...

Súd sa stotožňuje s vyjadrením a argumentáciou žalovaného, že otázka bezúhonnosti nie je v tomto konaní predmetom sporu a nie je dôvodom pre zrušenie prechodného pobytu. Žalobca porušil zákon Slovenskej republiky tým, že predložil falošný doklad v konaní o udelenie prechodného pobytu. Verejným záujmom štátu, na ktorý je povinný príslušný správny orgán dbať, je dodržiavanie zákonov. Zo strany žalobcu preto týmto konaní bezpochyby došlo k narušeniu verejného poriadku.

Správny orgán v tejto súvislosti postupoval správne, keď neaplikoval § 36 ods. 2 zákona č. 404/2001 Z. z. Bolo dostatočne preukázané, že žalobca je slobodný a bezdetný a okrem dvoch bratrancov nemá na území Slovenskej republiky inú rodinu, jeho rodičia žijú vo Vietnamskej socialistickej republike. Prechodný pobyt bol žalobcovi povolený na účel zamestnania a tento účel sa nezmenil. Dopad a dôsledky zrušenia prechodného pobytu na súkromný život žalobcu nie sú takého rozsahu, aby bol uprednostnený výlučne súkromný záujem žalobcu zotrvať na území Slovenskej republiky bez ďalšieho...

Súd tak po preskúmaní rozhodnutia žalovaného v spojení s prvostupňovým rozhodnutím v rozsahu sa dôvodov uvedených v žalobe dospel k záveru, že príslušný

správny orgán postupoval v konaní o zrušenie prechodného pobytu žalobcu zákonným spôsobom, skutkový sta bol zistený dostatočným spôsobom, v konaní boli aplikované ustanovenia správneho právneho predpisu a vydané rozhodnutie je tak v súlade so zákonom“.

Na základe odvolania sťažovateľa, v ktorom namietal, že *„krajský súd sa nedostatočne vysporiadal s argumentáciou žalobcu, na základe čoho dospel k nesprávnemu právnomu posúdeniu a rozhodnutiu vo veci“*, najvyšší súd rozsudkom sp. zn. 10 Sžs/40/2015 z 30. marca 2016 (ktorý nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť 2. mája 2016) rozsudok krajského súdu potvrdil.

Sťažovateľ opakujúc identické argumenty, aké vzniesol v konaní pred všeobecnými súdmi, v sťažnosti namieta, že najvyšší súd *„sa vo svojom rozhodnutí vôbec nezaoberal viacerými podstatnými skutočnosťami, ktoré boli uvádzané v priebehu konania pred súdom prvého stupňa a v odvolacom konaní. Takýmto spôsobom porušil právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré je esenciálnou zložkou a praktickou realizáciou práva domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na súde podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy... a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru... a zároveň tým bolo porušené právo na rešpektovanie súkromného a rodinného života podľa čl. 8 ods. 1 v spojení s čl. 8 ods. 2 Dohovoru, a právo sťažovateľa na pobyt podľa čl. 23 Ústavy..., keďže následok zrušenia prechodného pobytu žalobcu je dobrovoľný odchod cudzinca alebo administratívne vyhostenie cudzinca“*.

Sťažovateľ poukazuje na to, že v priebehu odvolacieho konania pred druhostupňovým správnym orgánom dodatočne preukázal svoju bezúhonnosť *„opätovne vyžiadaným a predloženým čistým výpisom z registra trestov“*, ktorý podľa jeho názoru potvrdzuje, že *„ako osoba nie je spôsobilý ohroziť národnú bezpečnosť, verejnú bezpečnosť, či ďalšie záujmy menované čl. 8 ods. 2. Dohovoru“*, ktorý však druhostupňový správny orgán nezohľadnil. Sťažovateľ *„s odstupom času predpokladá, že k sfaľšovaniu dokumentu – výpisu z trestného registra zrejme došlo v procese jeho vybavovania, keď žalobca na účel jeho prevzatia a doručenia do bydliska žalobcu vo Vietname splnomocnil*

svojho známeho. Žalobca však okrem svojej výpovede do zápisnice, že dokument ako verejnú listinu pokladal za originál, nevie preukázať, ako mohlo k sfaľšovaniu dôjsť“. Sťažovateľ nesúhlasí s názorom najvyššieho súdu, že „príslušný správny orgán postupoval v konaní správne“ a tvrdí, zrušením prechodného pobytu „sa pretrhnú všetky sociálne väzby, ktoré si v priebehu ôsmich rokov na Slovensku vybudoval, a ktoré naďalej plánoval rozvíjať“.

Na základe uvedeného sťažovateľ v petite žiada, aby ústavný súd nálezom vyslovil, že rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 10 Sža/40/2015 z 30. marca 2016 bolo porušené jeho základné právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života podľa čl. 19 ods. 2 ústavy, základné právo na slobodu pohybu a pobytu podľa čl. 23 ods. 1 ústavy, základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, aby napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil najvyššiemu súdu na ďalšie konanie a aby sťažovateľovi priznal náhradu trov právneho zastúpenia v sume 363,79 €. Sťažovateľ zároveň žiada, aby ústavný súd vydal predbežné opatrenie, ktorým odloží vykonateľnosť napadnutého rozsudku najvyššieho súdu, kvôli ujme, „ktorá by mohla mať z hľadiska následkov odchodu – vyhostenia nenapraviteľné účinky“.

II.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene, môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti (návrhu) pritom možno hovoriť vtedy, ak namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi namietaným rozhodnutím alebo iným označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konania (napr. I. ÚS 66/98, III. ÚS 168/05, IV. ÚS 136/05, I. ÚS 453/2011).

Predmetom sťažnosti je námietka porušenia základného práva sťažovateľa na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života podľa čl. 19 ods. 2 ústavy, základného práva na slobodu pohybu a pobytu podľa čl. 23 ods. 1 ústavy, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom najvyššieho súdu

sp. zn. 10 Sža/40/2015 z 30. marca 2016, ktorým potvrdil rozsudok krajského súdu č. k. 14 Scud/19/2014-48 zo 14. júla 2015 o zamietnutí žaloby sťažovateľa, ktorou sa podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia druhostupňového správneho orgánu vo veci zrušenia prechodného pobytu sťažovateľovi na území Slovenskej republiky z dôvodu predloženia falošného výpisu z registra trestov.

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti, ktorý rozhoduje o sťažnostiach týkajúcich sa porušenia základných práv a slobôd vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je v zásade oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu ani jeho posúdenie skutkovej otázky, pretože nie je oprávnený zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Právomoc ústavného súdu konať a rozhodovať podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o namietaných porušeníach ústavou alebo príslušnou medzinárodnou zmluvou garantovaných práv a slobôd je daná v prípade, že je vylúčená právomoc všeobecných súdov, alebo v prípade, že účinky výkonu tejto právomoci všeobecným súdom nie sú zlučiteľné so súvisiacou ústavnou úpravou alebo úpravou v príslušnej medzinárodnej zmluve (I. ÚS 225/03, I. ÚS 334/08).

Obsahom základného práva na súdnu a inú právnu ochranu je umožniť každému reálny prístup k súdu, pričom tomuto základnému právu zodpovedá povinnosť súdu o veci konať a rozhodnúť (napr. II. ÚS 88/01), ako aj konkrétne procesné garancie v súdnom konaní.

Podstata základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy spočíva v tom, že každý sa môže domáhať ochrany svojich práv na súde. Tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktorú tento článok ústavy

o základnom práve na súdnu ochranu vykonáva (čl. 46 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 51 ústavy). Do obsahu základného práva na súdnu a inú právnu ochranu patrí aj právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá môže mať základ v platnom právnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom, ktorý predpisuje zákon (IV. ÚS 77/02). Súčasne má každý právo na to, aby sa v jeho veci vykonal ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy, ktorý predpokladá použitie ústavne súladne interpretovanej platnej a účinnej normy na zistený stav veci.

Arbitrárnosť a zjavná neodôvodnenosť rozhodnutí všeobecných súdov je najčastejšie daná rozporom súvislostí ich právnych argumentov a skutkových okolností prerokovaných prípadov s pravidlami formálnej logiky alebo absenciou jasných a zrozumiteľných odpovedí na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov, a obranou proti takému uplatneniu (napr. IV. ÚS 115/03). Okrem toho môže arbitrárnosť rozhodnutia všeobecného súdu vyplývať aj z ústavne nekonformného výkladu ustanovení právnych predpisov aplikovaných na prerokovaný skutkový prípad. Uvedené nedostatky pritom musia dosahovať mieru ústavnej relevancie, teda ich intenzita musí byť spôsobilá porušiť niektoré z práv uvedených v čl. 127 ods. 1 ústavy. Právomoc ústavného súdu konštatovať porušenie základného práva účastníka konania pred všeobecným súdom na súdnu ochranu je založená v prípade, ak dospeje k záveru, že napadnuté rozhodnutie všeobecného súdu je v rozpore s požiadavkou ústavne konformného výkladu právnych predpisov.

Súčasťou obsahu práva na spravodlivé súdne konanie je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne odpovie na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania.

Do práva na spravodlivý proces však nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov, teda za porušenie tohto základného práva nemožno považovať neúspech (nevyhovenie návrhu) v konaní pred všeobecným súdom (napr. I. ÚS 8/96, III. ÚS 197/02, III. ÚS 284/08). Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia (po vykonaní dôkazov a ich vyhodnotení) skutkový stav a po použití relevantných právnych noriem vo veci rozhodnú za predpokladu, že skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné a že neboli prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktoré by popreli zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces.

Aj Európsky súd pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) vo svojej judikatúre stabilne zdôrazňuje, že čl. 6 ods. 1 dohovoru síce ukladá súdom povinnosť odôvodniť svoje rozhodnutia, túto požiadavku však nemožno chápať tak, že súdy majú povinnosť dať podrobnú odpoveď na každý argument (rozsudok vo veci Van Hurk v. Holandsko z 19. 4. 1994, č. 16034/90, § 61). Rozsah, na ktorý sa povinnosť súdov odôvodniť svoje rozhodnutia vzťahuje, môže byť podľa povahy rozhodnutia rôzny. Okrem iného je potrebné zohľadniť aj rôznorodosť návrhov, ktoré účastník konania môže podať na súdy, ako aj rozdiely existujúce v zmluvných štátoch v súvislosti s právnou úpravou, zvyklosťami, právnymi názormi a vynášaním a vyhotovovaním rozhodnutí (rozsudok vo veci Ruiz Torija a Hiro Balani v. Španielsko z 9. 12. 1994, č. 18390/91). Skutočnosť, že súd neprerokuje každú podrobnosť tvrdenú účastníkom konania, nie je sama osebe v rozpore s požiadavkou spravodlivého prerokovania veci. Podstatné však je, aby sa neprehliadlo právo účastníka konania byť vypočutý a aby súd posúdil tvrdenia účastníka konania, hoci sa to explicitne neodráža v konečnom rozhodnutí (rozhodnutie č. 10153/82 z 13. 10. 1986, D. R. 49, s. 67, 74). Odvolací súd sa tiež pri zamietnutí odvolania v zásade môže obmedziť na prevzatie odôvodnenia nižšieho súdu (rozsudok vo veci Helle v. Fínsko z 19. 12. 1997, č. 20772/92).

Z uvedených aspektov ústavný súd posudzoval aj dôvodnosť námietok sťažovateľa proti napadnutému rozsudku najvyššieho súdu, s ktorého závermi nesúhlasí, a tvrdí, že

najvyšší súd predmetnú vec nesprávne právne posúdil, pretože sa nevysporiadal so všetkými argumentmi, ktoré uplatnil nielen vo svojom odvolaní proti rozsudku krajského súdu, ale aj v žalobe a v konaní pred prvostupňovým správnym orgánom a druhostupňovým správnym orgánom. Hoci sťažovateľ „s odstupom času“ už v sťažnosti nespochybňuje, že výpis z trestného registra, ktorý predložil ako prílohu svojej žiadosti o udelenie prechodného pobytu pre účely zamestnania, bol falošný, naďalej je presvedčený, že jeho argumenty sú dostatočné na to, aby zvrátili právny následok rozhodnutí vydaných správnymi orgánmi aj všeobecnými súdmi spočívajúci v administratívnom vyhostení sťažovateľa z územia Slovenskej republiky, ktorý sa stále považuje za bezúhonnú osobu.

Vzhľadom na to, že napadnutý rozsudok najvyššieho súdu bol vydaný v rámci správneho súdnictva, ústavný súd pri rozhodovaní o predloženej sťažnosti považoval za potrebné zohľadniť špecifiká tohto typu súdnictva, keďže jeho úlohou nie je nahradzovať činnosť orgánov verejnej správy, ale preskúmať zákonnosť ich rozhodnutí a postupov na základe žalôb (§ 244 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku) alebo opravných prostriedkov (§ 250i ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku), teda aj to, či kompetentné orgány pri riešení konkrétnych otázok vymedzených žalobou rešpektovali príslušné hmotno-právne a procesno-právne predpisy.

V súvislosti s nastolenou problematikou preto treba vziať do úvahy nielen to, že správny súd nie je súdom skutkovým, ale je súdom, ktorý posudzuje iba právne otázky napadnutého postupu alebo rozhodnutia orgánu verejnej správy, ale je zároveň potrebné vychádzať z účelu zákona o pobyte cudzincov (č. 404/2011 Z. z.), ku ktorému dôvodová správa uvádza:

«Riešenie problematiky kontroly hraníc a pobytu cudzincov, ako aj riadenie migračnej politiky patrí medzi prvoradé úlohy demokratickej a dynamicky sa rozvíjajúcej spoločnosti založenej na princípoch slobody, bezpečnosti a spravodlivosti. Slovenská republika od svojho vstupu medzi členské krajiny Európskej únie v roku 2004 plní úlohy vytýčené Zmluvou o fungovaní Európskej únie v oblasti azylu, kontroly hraníc, pobytu cudzincov a ochrany práv štátnych príslušníkov tretích krajín, ako aj práv občanov Európskej únie a ich rodinných príslušníkov...»

Už samotná príprava na vstup Slovenskej republiky do Európskej únie si vyžiadala výraznú a rozsiahlu zmenu v zákone č. 48/2002 Z. z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o pobyte cudzincov“), ktorý sa formoval s cieľom vytvoriť legislatívnu základňu prispôsobenú príslušnej legislatíve Európskej únie vo vzťahu k občanom tretích štátov a tiež k občanom Európskej únie a ich rodinným príslušníkom. Súčasný zákon o pobyte cudzincov vzal do úvahy aj príslušné ustanovenia Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva, Európskej dohody, Schengenskej dohody a vykonávacej dohody k Schengenskej zmluve.

*Dňom vstupu do Európskej únie Slovenská republika prevzala príslušnú časť *acquis* upravujúce voľný pohyb osôb. V tejto súvislosti bol v priebehu rokov 2002 až 2011 zákon o pobyte cudzincov novelizovaný 14 krát. Slovenská republika je povinná transponovať smernice prijaté Radou Európskej únie a zákon o pobyte cudzincov je potrebné systematicky prepojiť s európskym právom...*

Základnými cieľmi nového zákona o kontrole hraníc a pobyte cudzincov je:

(...)

7. garantovanie dodržiavania práv a slobôd občanov Európskej únie a ich rodinných príslušníkov a štátnych príslušníkov tretích krajín pri vstupe na územie Slovenskej republiky a počas ich pobytu na území Slovenskej republiky a súčasne zabezpečovanie ochrany záujmov spoločnosti, najmä bezpečnosť štátu, verejný poriadok a verejné zdravie...

Štruktúra nového zákona sa zásadne neodlišuje od štruktúry súčasného zákona o pobyte cudzincov, avšak rešpektuje požiadavky aplikačnej praxe vo vzťahu k úprave niektorých kategórií cudzincov do samostatných, osobitných ustanovení. Bola upravená logická nadväznosť jednotlivých ustanovení zákona. Vo väčšine svojich ustanovení spresnil znenie v tých prípadoch, kde sa v praxi vyskytol nejednotný výklad alebo v prípadoch, kde to vyžadovala potreba kompatibility s právnymi predpismi Európskej únie...

Na úseku pobytu cudzincov zákon o kontrole hraníc a pobyte cudzincov naďalej zachováva existujúce druhy pobytu, a to prechodný pobyt, trvalý pobyt a tolerovaný pobyt.»

Ústavný súd konštatuje, že prechodný pobyt štátneho príslušníka tretej krajiny, ktorý je oprávnený zdržiavať sa, vycestovať a opätovne vstupovať na územie Slovenskej republiky v čase, na aký mu bol policajným útvaram udelený, pritom upravujú ustanovenia

§ 20 až § 41 zákona o pobyte cudzincov. Jedným z dôvodov zrušenia prechodného pobytu taxatívne upravených v § 36 ods. 1 zákona o pobyte cudzincov je aj zistenie takých skutočností, ktoré sú dôvodom na zamietnutie žiadosti o udelenie prechodného pobytu vrátane prípadu, ak štátny príslušník tretej krajiny uvedie nepravdivé alebo zavádzajúce údaje alebo predloží falošné alebo pozmenené doklady alebo doklad inej osoby. Uvedenie nepravdivých, neúplných alebo zavádzajúcich údajov alebo predloženie falošných alebo pozmenených dokladov alebo dokladov inej osoby v konaní podľa zákona o pobyte cudzincov je zároveň jedným z dôvodov administratívneho vyhostenia štátneho príslušníka tretej krajiny upravených v § 82 ods. 2 zákona o pobyte cudzincov.

V podstate rovnakým spôsobom sankcionoval predloženie falošných dokladov štátnym príslušníkom tretej krajiny aj zákon č. 48/2002 Z. z., na ktorého znenie a aplikáciu sa sťažovateľ odvolával.

Pre účely overenia opodstatnenosti sťažnostných námietok sa preto ústavný súd oboznámil s obsahovo pomerne rozsiahlym odôvodnením napadnutého rozsudku najvyššieho súdu, ktorý uviedol:

«Úlohou odvolacieho súdu bolo posúdiť, či v danom prípade prichádzal do úvahy postup, ktorý zvolil správny orgán, keď zrušil žalobcovi prechodný pobyt na území Slovenskej republiky z dôvodu, že žalobcom predložený doklad o bezúhonnosti je falošným dokladom, najmä keď žalobca argumentoval, že nie je spravodlivé, aby žalobca, ktorému sa prísne formalisticky pripisuje predloženie falošných dokladov... niesol objektívnu zodpovednosť a bol adresátom sankcie v podobe zrušenia jeho prechodného pobytu za niečo, k čomu svojim konaním úmyselne neprispel, keďže o falošnosti predkladaného dokladu nevedel a nemohol ovplyvniť jeho predloženie....

Podľa odvolacieho súdu uvedená námietka nebola spôsobilá spochybniť zákonnosť rozhodnutia správnych orgánov ani vecnú správnosť napadnutého rozsudku...

Účelom ustanovenia § 36 ods. 1 písm. b) zákona o pobyte cudzincov pri jeho doslovnom výklade je v podstate sankcia – zrušenie prechodného pobytu tomu žiadateľovi, ktorý predloží falošné alebo pozmenené doklady...

Podľa odvolacieho súdu bolo teda nepochybné, že žalobca predložil správne orgánu falošný doklad a žalobca neponúkol správne orgánu žiadne vysvetlenie takéhoto konania, ktoré by mohlo dovodzovať závery, že na jeho strane nedošlo k žiadnej nepoctivosti.

Ani najvyššiemu súdu s poukazom na obsah administratívneho spisu neboli známe žiadne skutočnosti, ktoré by nasvedčovali tomu, že žalobca sa nedopustil konania, ktoré by vysvetľovali alebo ospravedlňovali takéto konanie žalobcu a samotný fakt, že žalobca nemá záznam v registri trestov, nebol dôvodom, aby na uvedenú nepoctivosť správny orgán nezareagoval spôsobom ako učinil, teda sankcionovaním vo forme zrušenia prechodného pobytu na účel zamestnania.

Pri zodpovedaní otázky, ktorú si položil odvolací súd v nadväznosti na uplatnenú námietku žalobcu, či autoritatívne stanovené právo bolo aplikovateľné na prípad žalobcu s poukazom na namietanú nespravodlivosť, dospel odvolací súd k záveru, že doslovná interpretácia citovaného ustanovenia bola s poukazom na okolnosti daného prípadu podľa najvyššieho súdu udržateľná, pretože nevedla k nespravodlivým dôsledkom a nebola ani v rozpore s jeho účelom.

Na základe uvedeného v danom prípade, podľa odvolacieho súdu, preto prichádzala do úvahy aplikácia ustanovenia § 36 ods. 1 písm. b) zákona o pobyte cudzincov v spojení s § 33 ods. 4 písm. e), ktorého doslovné znenie v spojení na prípad žalobcu správny orgán aplikoval, pretože žalobca nepreukázal, že na predložení falošného dokladu nemal podiel viny...

Odvolací súd vyhodnotil za nedôvodnú napokon aj odvolaciu námietku žalobcu, týkajúcu sa nedostatočného zohľadnenia súkromného hľadiska pri strete dvoch práv, a to práva žalobcu na súkromie a rodinný život (čl. 8 ods. 1 Dohovoru) a práva štátu na zásah do tohto práva (čl. 8 ods. 2 Dohovoru)...

Najvyšší súd na tomto mieste považuje za dôležité zdôrazniť, že v zmysle nálezu Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 331/09 zo dňa 16. 12. 2009 (87/2009) „právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života v zmysle čl. 19 ods. 2 Ústavy... a čl. 8 Dohovoru... zahŕňa nielen negatívnu povinnosť štátu zdržať sa mocenského zásahu do nich, ale aj jeho pozitívny záväzok prijať účinné opatrenia na zabezpečenie ich efektívnej ochrany. Garancie vyplývajúce z práva na rešpektovanie rodinného života

predpokladajú existenciu rodiny, t. j. existenciu skutočného a reálneho (efektívneho) rodinného života. Týkajú sa aj zamýšľaného rodinného života, ktorý sa síce ešte v plnosti neetabloval, avšak je založený na platnom a skutočnom (pravom) manželstve zahŕňajúcom blízky vzťah a spoločný život (kohabitáciu) manželov v čase namietaného zásahu alebo krátko pred ním.“

V prípade žalobcu však existencia manželstva žalobcu, resp. iná forma rodinného života nebola preukázaná a preto námietka žalobcu, že spadá do sféry ochrany poskytovanej prostredníctvom čl. 8 ods. 1 Dohovoru nemohla obstať...

Námietka žalobcu, že zrušenie prechodného pobytu bude mať dopad aj na jeho súkromný život, pretože sa tým pretrhnú všetky sociálne väzby, ktoré si žalobca v priebehu siedmych rokov na Slovensku vybudoval, rovnako nemohla obstať, pretože správnym orgánom nebolo možné vytknúť, že pri kolízii týchto dvoch práv... nevyargumentovali uprednostnenie práva štátu na zásah do práva na rešpektovanie súkromného a rodinného života...

Pre úplnosť odvolací súd uvádza, že otázka bezúhonnosti žalobcu nebola v tomto konaní predmetom sporu a nebola ani dôvodom pre zrušenia prechodného pobytu žalobcu...

Pokiaľ teda krajský súd vyhodnotil námietky žalobcu proti rozhodnutiu žalovaného za nedôvodné a rozhodnutie žalovaného považoval za súladné so zákonom a žalobu žalobcu podľa § 250j ods. 1 O. s. p. zamietol, odvolací súd sa v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením jeho rozhodnutia, pričom na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia uviedol ďalšie dôvody, ktoré sú uvedené vyššie.»

Z obsahu napadnutého rozsudku najvyššieho súdu ústavný súd nezistil okolnosti, ktoré by indikovali, že sťažovateľovi nielen v konaní pred týmto súdom, ale ani v konaniach pred krajským súdom, druhostupňovým správnym orgánom a prvostupňovým správnym orgánom, nebolo umožnené k veci sa vyjadriť, predniesť svoju právnu argumentáciu alebo inak konať. Keďže sťažovateľ v podstate obsahovo identické námietky vznášal od počiatku konania o zrušenie jeho prechodného pobytu, zo všetkých na vec sa vzťahujúcich rozhodnutí je zrejma jasná kontinuita záverov vyplývajúca z právomocí toho-ktorého orgánu verejnej moci.

Je evidentné, že v napadnutom rozhodnutí sa najvyšší súd neobmedzil len na konštatovanie zákonnosti napadnutého rozhodnutia druhostupňového správneho orgánu, ale ako orgán verejnej moci, ktorý disponuje nielen právomocou, ale aj povinnosťou chrániť práva fyzických osôb a právnických osôb tvrdiacich, že boli na nich ukrátené, námietku sťažovateľa týkajúcu sa neoprávneného zásahu do jeho súkromného a rodinného života policajný útvarom podrobil prieskumu, ktorý v plnej miere rešpektuje relevantnú judikatúru ústavného súdu týkajúcu sa čl. 19 ods. 2 ústavy, resp. čl. 8 ods. 1 dohovoru. Možno preto konštatovať, že najvyšší súd vzhľadom na druh a štádium napadnutého konania, ako aj na obsah sťažovateľom podaného opravného prostriedku mu poskytol náležitú súdnu ochranu, keďže sa jeho odvolacími námietkami zaoberal v rozsahu, ktorý postačuje na konštatovanie, že dostal odpoveď na všetky podstatné okolnosti prerokúvaného prípadu. Z ústavnoprávneho hľadiska preto niet žiadneho dôvodu, aby sa spochybňovali závery napadnutého rozsudku najvyššieho súdu, pretože sú dostatočne odôvodnené a majú oporu v dokazovaní vykonanom prvostupňovým správnym orgánom. Napadnutý rozsudok najvyššieho súdu tak nevykazuje znaky svojvôle, jeho odôvodnenie je zrozumiteľné a dostatočne logické, vychádzajúce zo skutkových okolností konkrétneho prípadu, ako aj z relevantných všeobecne záväzných právnych predpisov.

Na dodržiavanie požiadavky uvádzania pravdivých skutočností v individuálnych sťažnostiach však trvá aj EŠLP, ktorý v minulosti judikoval, že v zásade smie byť odmietnutá ako neprijateľná podľa čl. 35 ods. 3 dohovoru každá sťažnosť, ak bola vedome založená na nepravdivých faktoch a rovnako ak používa útočný, resp. hrubo urážlivý jazyk (Řehák v. Česká republika, č. 67208/01, rozhodnutie z 18. 5. 2004).

Na základe uvedených skutočností ústavný súd dospel k záveru, že medzi namietaným porušením základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu nenachádza žiadnu príčinnú súvislosť, preto sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Keďže z napadnutého rozsudku najvyššieho súdu nemožno vyvodit' nič, čo by signalizovalo, že by ním mohlo dôjsť k neprípustnému zásahu do základného práva sťažovateľa na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života podľa čl. 19 ods. 2 ústavy ani základného práva na slobodu pohybu a pobytu podľa čl. 23 ods. 1 ústavy (ktorého porušenie sťažovateľ ani osobitne neodôvodnil v zmysle § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde, preto túto námietku ústavný súd považoval len za súčasť jeho argumentácie), z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde sťažnosť aj v tejto časti.

Námietku sťažovateľa týkajúcu sa jeho administratívneho vyhostenia z územia Slovenskej republiky ústavný súd nepovažoval za právne relevantnú, pretože začatie takéhoto konania policajným útvarom sťažovateľ nielenže nepreukázal, ale v sťažnosti ani netvrdil. Aj v prípade, že by tomu tak bolo, právny poriadok Slovenskej republiky poskytuje sťažovateľovi opravné prostriedky, resp. iné právne prostriedky, vyčerpaním ktorých sa ochrany svojich základných práv a slobôd môže účinne domáhať (§ 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde).

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku sa ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľa uvedenými v petite nezaoberal, pretože stratili opodstatnenosť, resp. rozhodovanie o nich je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. júna 2016